

Izhodiščni dokument za:

Strateški načrt za razvoj avdiovizualne industrije v Sloveniji do leta 2030

Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev

Februar 2023

Povzetek vsebine

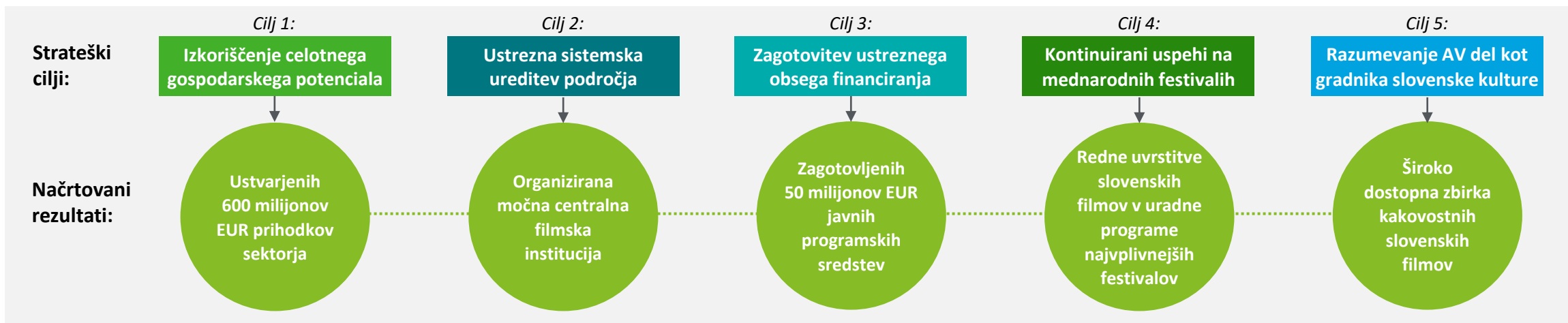
Namen izhodiščnega dokumenta je predstavitev ključnih izhodišč za celovit Strateški načrt za razvoj avdiovizualne (AV) industrije v Sloveniji do leta 2030, ki ga pripravlja Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev (ZDSFU) v sodelovanju s ključnimi deležniki.

- Razvoj AV industrije v Sloveniji je **v interesu tako ustvarjalcev AV del in stanovskih združenj, kot tudi Republike Slovenije**. Zato je treba ovrednotiti njen dolgoročnejši potencial in postaviti jasno vizijo ter strateške cilje s konkretnimi ukrepi za njihovo realizacijo. V ta namen smo se v ZDSFU odločili, da angažiramo ključne deležnike in skupaj oblikujemo **celovit Strateški načrt za razvoj AV industrije v Sloveniji do leta 2030**, ki bo zaključen predvidoma do konca marca 2023.
- Izvedene študije v preteklosti so pokazale, da ima AV industrija v Sloveniji ne le **pomembno kulturno vlogo, ampak tudi izjemen ekonomski doprinos**. Npr. v letu 2021 so **prihodki AV industrije v Sloveniji znašali 196 milijonov EUR, ocenjena BDV na zaposlenega je bila 87 tisoč EUR, neposreden fiskalni učinek sektorja pa kar 45 milijonov EUR**.
- Kljub že danes odmevnim ustvarjalnim dosežkom in pomembni gospodarski vlogi se AV industrija v Sloveniji **sooča s številnimi omejitvami, ki ji onemogočajo, da bi lahko izkoristila svoj celoten potencial** in s tem parirala pomembnim globalnim igralcem v AV industriji ter dosegala še boljše ekonomske rezultate.
- Med ključnimi deležniki AV industrije obstaja **širok konsenz glede vizije AV industrije v Sloveniji do leta 2030**, pri čemer je bistveno ustrezno uravnovežiti oba dela, tako kulturni kot gospodarski vidik:

Naša vizija:

„Audiovizualna industrija v Sloveniji bo do leta 2030 postala gonilna sila slovenske kulture in pomemben steber slovenskega gospodarstva.“

- Za uresničitev zastavljene vizije smo si zastavili **pet strateških ciljev** ter opredelili ključne ukrepe za njihovo uresničitev, z namenom doseganja **načrtovanih ambicioznih rezultatov**:

Poglavje	Stran
Namen in cilj projekta	4
Pregled ekonomskega pomena kulturnih in ustvarjalnih industrij ter AV industrije v EU	5
Pregled ustvarjalnega pomena AV industrije v Sloveniji	6
Pregled ekonomskega pomena AV industrije v Sloveniji	7
Študija primera: Analiza pozitivnih učinkov produkcij AV del na slovensko gospodarstvo	8
Primerjalna analiza gospodarskega doprinosa AV industrije v Sloveniji in izbranih primerljivih državah	9
Neizkoriščen potencial: Omejitve in izzivi AV industrije v Sloveniji	10
Izpostavljena omejitev: Nezadostni viri financiranja	11
Opredelitev vizije AV industrije do leta 2030	12
Ključni strateški cilji in ukrepi za uresničitev vizije	13
Načrtovani rezultati iz naslova realizacije strateških ciljev	14
Sklepne ugotovitve	15
Dodatek: Ključne metodološke predpostavke, omejitve dokumenta in sodelujoči pri pripravi dokumenta	16

Namen in cilj projekta

Projekt obsega pripravo celovite analize trenutnega stanja avdiovizualne (AV) industrije v Sloveniji, s ciljem identifikacije glavnih izzivov področja in priprave Strateškega načrta za razvoj AV industrije v Sloveniji do leta 2030.

Namen projekta

- Pomembnost AV industrije je v Sloveniji večinoma prepoznana po njenem kulturnem udejstvovanju, **medtem ko je njen gospodarski doprinos manj viden in upoštevan.**
- Študija državnih podpor ter ekonomskih in fiskalnih učinkov avdiovizualne industrije v Sloveniji (Deloitte, 2019) je pokazala, da ima AV industrija v Sloveniji **pomembne neposredne gospodarske in fiskalne učinke (tudi v primerjavi z drugimi industrijami), ter izrazite multiplikacijske učinke, ki se prelivajo na številne druge industrije.**
- Kljub že danes odmevnim ustvarjalnim dosežkom in znatnemu gospodarskemu doprinosu pa se AV industrija v Sloveniji **sooča s številnimi omejitvami in izzivi**, ki onemogočajo, da bi lahko izkoristili celoten potencial in dosegali še boljše rezultate, kot tudi parirali pomembnim globalnim igralcem v AV industriji. **Med ključnimi izzivi so nezadostni viri financiranja in sistemska neurejenost področja, kar je bilo prepoznano tudi v koalicijskem dogovoru iz leta 2022:**

Koalicijski dogovor 2022–2026:

„Zagotovili bomo ustrezno raven in trajno stabilnost financiranja slovenskega filma v skladu z javnofinančnimi zmožnostmi ter posodobili organizacijo avdiovizualnega področja v smislu bolj neodvisnega delovanja.“

Podpisniki: Gibanje Svoboda, Socialni demokrati, Levica

- **Razvoj AV industrije v Sloveniji je v interesu tako ustvarjalcev AV del in stanovskih združenj, kot tudi Republike Slovenije.** Zato je treba ovrednotiti njen potencial za dolgoročnejši razvoj in postaviti jasno vizijo ter strateške cilje s konkretnimi ukrepi za njihovo realizacijo. V ta namen smo se v ZDSFU odločili, da v okviru projekta angažiramo ključne deležnike in skupaj oblikujemo **celovit Strateški načrt za razvoj AV industrije v Sloveniji do leta 2030.**

Cilj projekta

- Cilj projekta je priprava **Strateškega načrta za razvoj AV industrije v Sloveniji do leta 2030**, ki bo določal ključne strateške cilje in konkretne ukrepe z akcijskim načrtom za uresničitev postavljene vizije AV industrije v Sloveniji v tem obdobju.
- Časovni okvir: v prvi fazi projekta je bil pripravljen izhodiščni dokument*, podrobnejši Strateški načrt pa bo izdelan v drugi fazi projekta, predvidoma do konca marca 2023.

* Izhodiščni dokument je bil pripravljen kot prehodni dokument pred pripravo Strateškega načrta in je z vsebinskega ter analitičnega vidika omejen dokument, pripravljen na podlagi omejenih vhodnih podatkov in analize na visoki ravni. Posledično so tudi analiza in ugotovitve v izhodiščnem dokumentu preliminarne narave, zaradi česar obstaja možnost, da se bo Strateški načrt do določene mere vsebinsko razlikoval od izhodiščnega dokumenta.

Pregled ekonomskega pomena kulturnih in ustvarjalnih industrij ter AV industrije v EU

AV industrija se uvršča v segment kulturnih in ustvarjalnih industrij, ki na ravni EU ni pomemben le zaradi svoje kulturne in razvojne vloge, temveč ima tudi izjemen ekonomski doprinos, saj ustvari kar 4,4 % celotnega BDP EU.

Kulturne in ustvarjalne industrije v EU ...

✓ Kulturne in ustvarjalne industrije* imajo **pomembno vlogo z vidika zagotavljanja delovne aktivnosti** znotraj EU. V letu 2019 je bilo v teh industrijah skupaj več kot **7,6 milijonov zaposlenih** (kar je okoli 3,8 % vseh zaposlenih v EU).

✓ V letu 2019 so podjetja iz teh industrij ustvarila nekaj več kot **643 milijard EUR prihodkov**. V primerjavi z letom 2013 so podjetja povišala svoje prihodke za **16,9 %** (2,6 % letno), kar je višja rast kot npr. v gradbeni (2,5 % letno) ali avtomobilski industriji (1,6 % letno).

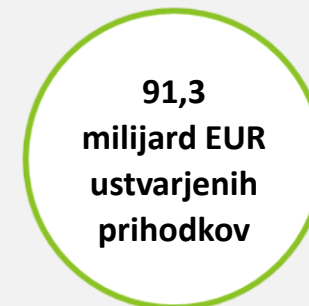
✓ Ustvarjeni prihodki kulturnih in ustvarjalnih industrij so v letu 2019 predstavljali kar **4,4 % celotnega BDP v EU**, kar kaže na izjemno **velik gospodarski pomen**, saj je npr. njihov delež višji od deleža avtomobilске (2,3-kratnik) ali telekomunikacijske industrije (1,4-kratnik).

Vir podatkov: *Rebuilding Europe*, 2021

„Kulturni in ustvarjalni sektor v EU je že od nekdaj bogat del vsakdanjega življenja. Pomembno prispeva k socialni koheziji in raznolikosti Evrope ter njenemu gospodarstvu.“

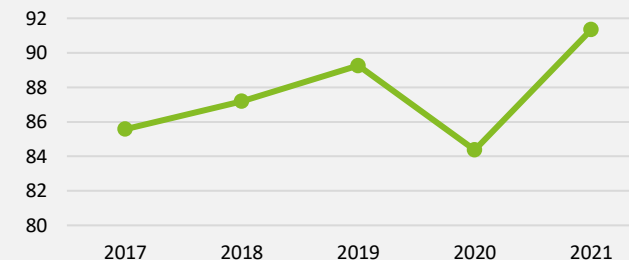
Evropska komisija, 2021

... od tega AV industrija

✓ V letu 2021 je AV industrija na ravni EU ustvarila **91,3 milijarde EUR**, kar kaže na **izjemno odpornost in sposobnost hitrega okrevanja** sektorja po strmem padcu poslovanja v letu 2020 zaradi pandemije COVID-19.

Gibanje prihodkov AV industrije na ravni EU (milijarde EUR, 2017-2021)

Vir podatkov: *European Audiovisual Observatory*, 2022

* Med kulturne in ustvarjalne industrije sodijo: oglaševanje, arhitektura, AV, književnost, glasba, časopisi in revije, uprizoritvena umetnost, radio, videoigre in vizualna umetnost.

Pregled ustvarjalnega pomena AV industrije v Sloveniji

Kreativni potencial AV industrije v Sloveniji je izkazan tako z velikim številom ustvarjenih AV del (filmov in komercialnih vsebin) na vsakoletni ravni, kot tudi z odmevnimi dosežki na pomembnih mednarodnih filmskih festivalih (npr. evropski oskar v letu 2022).

Število AV del, ustvarjenih v Sloveniji (ocena 2022)

7 igranih celovečernih filmov

12 dokumentarnih celovečernih filmov

21 animiranih filmov

6 serij

~500 oglasov

~400 videospotov

- V letu 2022 je svojo premiero v Sloveniji doživelo tudi 7 igranih celovečernih filmov, 12 dokumentarnih celovečernih filmov in 21 animiranih filmov, posnetih pa je bilo 6 serij.
- Po ocenah poznavalcev AV industrije je bilo v Sloveniji leta 2022 posnetih približno 500 oglasov in 400 videospotov.

Odmevnejši uspehi slovenskih AV del na mednarodnih filmskih festivalih v zadnjih treh letih

V letu 2020:

- ✓ **Nagrada žirije** na festivalih Nara International Film Festival in CinEast FF (film *Zgodbe iz kostanjevih gozdov*, režija Gregor Božič)
- ✓ **Posebna omemba žirije** na festivalu „New Holland“ Debut Film Festival (film *Oroslan*, režija Matjaž Ivanišin)

V letu 2021:

- ✓ **Svetovna premiera na mednarodnem filmskem festivalu v San Sebastianu**, sekcija Novi režiserji (film *Inventura*, režija Darko Sinko)
- ✓ **Glavna mednarodna nagrada** najpomembnejšega filmskega festivala kratkega filma v „Clermont Ferrandu“ (film *Sestre*, režija Katarina Rešek – Kukla)

V letu 2022:

- ✓ **Nagrada Evropske filmske akademije** za najboljši kratki film – „evropski oskar“ (film *Babičino seksualno življenje*, režija Urška Djukić)
- ✓ **Uvrstitev v ožji izbor za nominacijo za oskarja** za najboljši animirani kratki film (film *Steakhouse*, režija Špela Čadež)
- ✓ **Nagrada za režijo filma** sekcije Forward Future na mednarodnem filmskem festivalu v Pekingu (film *Orkester*, režija Matevž Luzar)

„Za nami je najuspešnejše leto za slovenski film. Rekordno je bilo tako po številu gledalcev domačega filma v kinematografih kot tudi po mednarodnih uspehih.“

Nataša Bučar, direktorica Slovenskega filmskega centra, 2023

Pregled ekonomskega pomena AV industrije v Sloveniji

Rezultati analize kažejo, da je AV industrija v Sloveniji kljub vsem izzivom in omejitvam že danes pomemben del slovenskega gospodarstva, z nadpovprečno BDV na zaposlenega (87 tisoč EUR) ter visokim multiplikatorjem ekonomskih in fiskalnih učinkov (1,8x).

Bruto dodana vrednost (BDV) na zaposlenega (ocena 2021*)

87.000 EUR

Ocenjena bruto dodana vrednost (BDV) na zaposlenega v letu 2021* izkazuje, kolikšna je povprečna novoustvarjena vrednost na zaposlenega v AV industriji.

Ocenjen multiplikator učinkov AV industrije

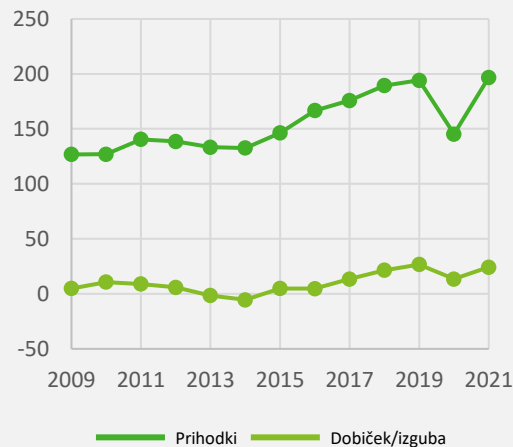
1,8X

Ocenjen multiplikator učinkov AV industrije 1,8X pomeni, da je obseg njenega celotnega ekonomskega ali fiskalnega učinka 1,8-kratnik neposrednega učinka.

Prihodki in dobiček

- ✓ Prihodki AV industrije v Sloveniji so leta 2021 znašali **196 milijonov EUR**.
- ✓ AV industrija je v letu 2021 v Sloveniji ustvarila **24 milijonov EUR dobička**.

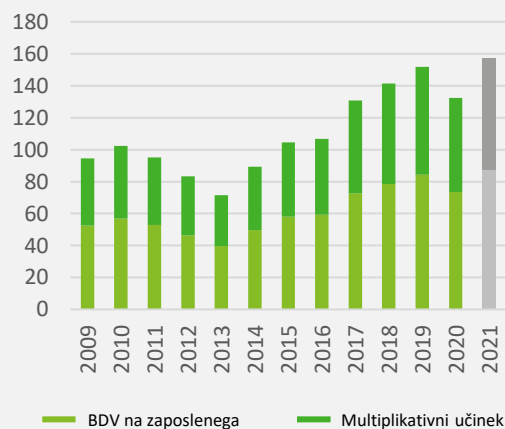
Gibanje prihodkov in dobička (milijoni EUR; 2009–2021)

Bruto dodana vrednost (BDV) na zaposlenega

- ✓ Ocenjena **BDV na zaposlenega** v letu 2021* je bila **87 tisoč EUR**, kar predstavlja **146,5 %**** slovenskega povprečja.
- ✓ Ob upoštevanju **multiplikatorja** je BDV na zaposlenega v letu 2021 znašala **157,3 tisoč EUR**.

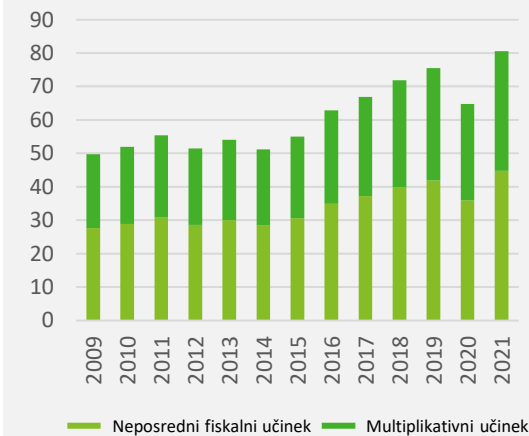
Gibanje BDV na zaposlenega (tisoči EUR; 2009–2021)

Fiskalni učinki

- ✓ Neposredni **fiskalni učinek** sektorja v letu 2021 je bil **45 milijonov EUR**.
- ✓ Ob upoštevanju **multiplikatorja** je fiskalni učinek sektorja v letu 2021 znašal **81 milijonov EUR**.

Gibanje fiskalnih prispevkov (milijoni EUR; 2009–2021)

Viri podatkov: AJPEŠ, Eurostat in lastni izračuni, 2023 (uporabljeni so podatki za leto 2021, saj za leto 2022 še niso na voljo).

* Vrednosti BDV na zaposlenega za leto 2021 je ocenjena na podlagi podatkov AJPEŠ za leto 2021 in Eurostat za leto 2020 (podatki Eurostat za leto 2021 še niso na voljo).

** Primerjava med AV industrijo in slovenskim povprečjem je opravljena na podlagi podatkov iz AJPEŠ (kazalnik „dodana vrednost ali izguba na substanci na zaposlenega“).

Študija primera: Analiza pozitivnih učinkov produkcij AV del na slovensko gospodarstvo

Pozitivne učinke AV industrije na slovensko gospodarstvo izkazujejo tudi primeri uspešnih tujih in domačih AV projektov, ki imajo pomembne finančne in druge vplive tako na državni kot na lokalni ravni.

Primer doprinosa tujega AV projekta k slovenskemu gospodarstvu:

Snemanje Netflixovega filma v Piranu

- V enem najbolj odmevnih dogodkov AV industrije v Sloveniji je septembra in oktobra leta 2022 v Piranu potekalo snemanje Netflixovega filma **Our Man from Jersey**, v katerem glavne vloge igrajo hollywoodske zvezde Mark Wahlberg, Halle Berry in J. K. Simmons.
- Snemanje filma je imelo **izrazito pozitiven vpliv na slovensko gospodarstvo**, poleg tega je po začetku predvajanja filma pričakovati tudi **velik učinek promocije mesta Piran** izven slovenskih meja.

~ 10 milijonov
EUR prihodkov
gospodarstva

17 snemalnih dni,
650 filmskih
delavcev, 30.000
nočitev

2,5 milijona EUR
državnega
povračila za
snemanje

Vir podatkov: Slovenski filmski center (iz prijave projekta)

Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev, 2023

Primer doprinosa domačega AV projekta k slovenskemu gospodarstvu:

Snemanje filma Orkester v Zasavju in Slovenj Gradcu

- Film **Orkester** (2021) v režiji Matevža Luzarja je prejel nagrade na številnih pomembnih filmskih festivalih (npr. Beijing International Film Festival, Cinedays, Festival slovenskega filma). Bil je tudi **slovenski kandidat za oskarja** za najboljši mednarodni celovečerni film.
- Film je bil v celoti sneman v Sloveniji, snemalna ekipa, ki je štela 85 avtorjev, igralcev in filmskih delavcev, pa je imela **močan vpliv na lokalna gospodarstva** ter med drugim **zasedla skoraj vse nastanitvene kapacitete**, ki so bile na voljo.

~ 1,1 milijona EUR
prihodkov
gospodarstva

31 snemalnih dni,
85 filmskih
delavcev, 900
nočitev

490 tisoč EUR
javnih
programskih
sredstev

Vir podatkov: Gustav film

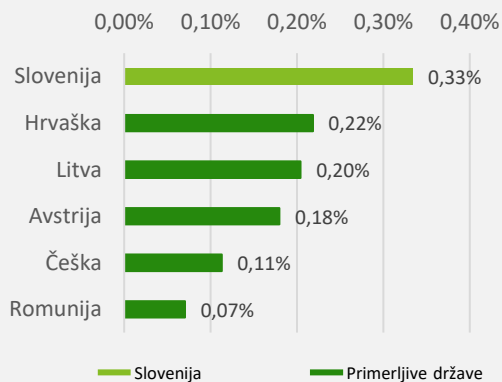
Primerjalna analiza gospodarskega doprinosa AV industrije v Sloveniji in izbranih primerljivih državah

Slovenska AV industrija je po ekonomskih kazalnikih v primerjavi z izbranimi primerljivimi državami že danes relativno uspešna, vendar analize kažejo, da ima še precej neizkoriščenega potenciala za rast in približevanje najuspešnejšim državam v regiji (npr. Avstriji) in širše.

Delež BDV v celotnem BDV države

- ✓ V Sloveniji je AV industrija v letu 2020 predstavljala **0,33 odstotka BDV države**, kar je **občutno več kot v primerljivih evropskih državah**.
- ✓ S tem ustvarja AV industrija v Sloveniji **glede na primerljive države največji doprinos iz tega naslova**.

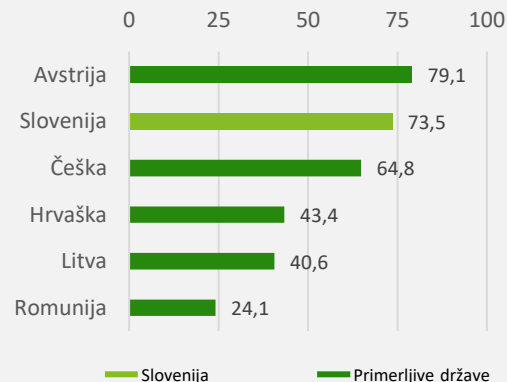
Delež BDV AV industrije v celotnem BDV države (%; 2020)

BDV na zaposlenega

- ✓ V letu 2020 je zaposleni v AV industriji v Sloveniji ustvaril **73,5 tisoč EUR BDV**.
- ✓ S tem se Slovenija tudi z vidika BDV na zaposlenega uvršča zelo visoko, kjer **višjo dodano BDV na zaposlenega** med izbranimi primerljivimi državami ustvarja **le še Avstrija (79,1 tisoč EUR)**.

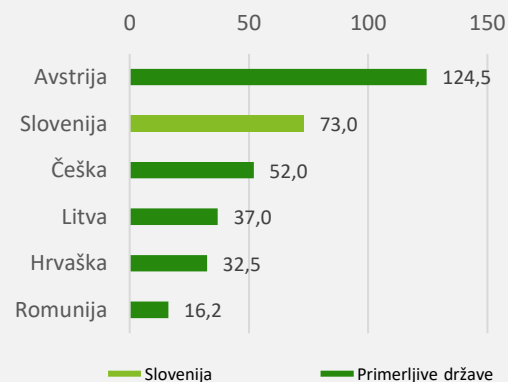
BDV na zaposlenega v AV industriji (tisoč EUR; 2020)

Prihodki na 1.000 prebivalcev

- ✓ V letu 2020 je zaposleni v AV industriji v Sloveniji ustvaril **73 tisoč EUR prihodkov na 1.000 prebivalcev**.
- ✓ Po prihodkih na prebivalca **med izbranimi primerljivimi državami izstopa Avstrija**, ki je v letu 2020 v AV industriji ustvarila 124,5 tisoč EUR prihodkov na 1.000 prebivalcev.

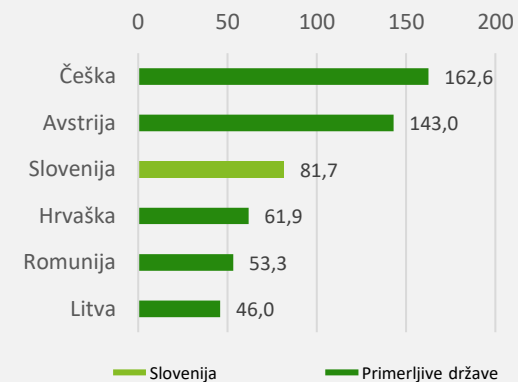
Prihodki AV industrije na 1.000 prebivalcev (tisoč EUR; 2020)

Prihodki na zaposlenega

- ✓ V letu 2020 je AV industrija v Sloveniji ustvarila **81,7 tisoč EUR prihodkov na zaposlenega**.
- ✓ Po prihodkih na zaposlenega se **med izbranimi primerljivimi državami najvišje uvrščata Češka (162,6 tisoč EUR prihodkov na zaposlenega) in Avstrija (143 tisoč EUR prihodkov na zaposlenega)**.

Prihodki na zaposlenega v AV industriji (tisoč EUR; 2020)

Vir podatkov: Eurostat in lastni izračuni, 2023 (uporabljeni so podatki za leto 2020, saj za leti 2021 in 2022 še niso na voljo).

Neizkoriščen potencial: Omejitve in izzivi AV industrije v Sloveniji

Neizkoriščen potencial AV industrije v Sloveniji je predvsem posledica številnih omejitev in izzivov, zaradi česar ni zagotovljena ustrezna sistemska in finančna podpora, potrebne za realizacijo željene ravni razvoja AV industrije.

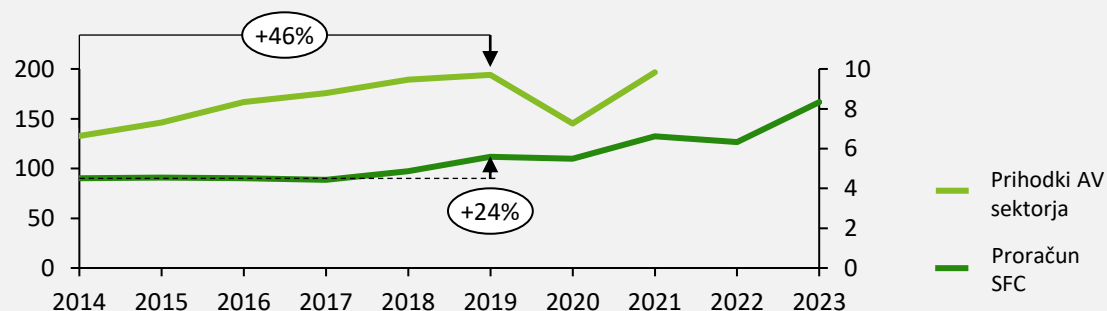
Izpostavljena omejitev: Nezadostni viri financiranja

Med najpomembnejše omejitve AV industrije v Sloveniji sodijo nezadostni viri javnega financiranja, ki skozi leta ostajajo v bistvenem nespremenjeni, na voljo pa ni niti dodatnih virov, kot jih poznajo druge države (npr. dajatve komercialnih deležnikov AV industrije).

Javni viri financiranja

- ✓ Kljub znatni rasti AV industrije v Sloveniji v letih pred epidemijo COVID-19 (46 % rast prihodkov med letoma 2014 in 2019) **znesek javnih sredstev financiranja temu trendu ni sledil in se je poviševal v bistveno manjši meri** (24 % povečanje financiranja med letoma 2014 in 2019).
- ✓ Čeprav je predviden proračun Slovenskega filmskega centra (SFC) za leto 2023 višji kot v preteklih letih (8,78 milijona EUR), ta **še vedno ni zadosten za doseganje zelene ravni razvoja AV industrije v Sloveniji**.
- ✓ Že leta 2013 je bilo v Nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 ugotovljeno, da bi AV industrija v Sloveniji za kakovostno in raznoliko produkcijo AV del potrebovala **vsaj 11 mio EUR programskih sredstev za financiranje SFC in Viba filma Ljubljana, ter dodaten 1 mio EUR za letno sofinanciranje AV del**.

Gibanje prihodkov AV industrije v Sloveniji in proračuna Slovenskega filmskega centra (milijoni EUR; 2011–2023*)

Vir podatkov: Slovenski filmski center, 2023

* Podatki o prihodkih AV industrije v Sloveniji za leti 2021 in 2022 še niso na voljo.

Dodatni viri financiranja

- ✓ Ob že tako nezadostnem javnem financiranju v slovenski zakonodaji **ni določenih niti nobenih dodatnih oblik financiranja**, ki v številnih drugih državah predstavljajo pomemben delež financiranja in doprinašajo k razvoju in delovanju AV industrije.
- ✓ Med oblikami dodatnega financiranja je v tujih ureditvah pogosta predvsem **obveznost financiranja produkcije evropskih ali domačih AV del s strani pomembnih komercialnih deležnikov AV industrije** (npr. platforme VOD, izdajatelji TV programov, TV operaterji).
- ✓ Uvedbo dodatnih oblik financiranja je v številnih državah EU **še pospešil sprejem prenovljene AVMS direktive** leta 2018, ki pa v Sloveniji ni bila implementirana na način, da bi se določila kakršnokoli **obveznost financiranja komercialnih deležnikov AV industrije**.

Izbrani primeri dodatnih virov financiranja produkcije AV del v drugih državah:

Država	Vrste in višina financiranja (% prihodkov)
Italija	18 % VOD platforme; 10-15 % investicija izdajateljev TV programov
Francija	15-25 % VOD platforme; 23,85 % skupaj investicija in dajatev izdajateljev TV programov; 0,5-3,5 % dajatev TV operaterjev
Hrvaška	2 % VOD platforme; 0,8-2 % dajatev izdajateljev TV programov

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, 2019 in 2022

Opredelitev vizije AV industrije do leta 2030

Med ključnimi deležniki AV industrije je vzpostavljen širok konsenz, da bi morala vizija AV industrije v Sloveniji do leta 2030 upoštevati in ustrezno uravnotežiti oba vidika: tako kulturni kot tudi gospodarski vidik.

Naš pogled na potencial slovenske AV industrije

Klemen Dvornik – Predsednik Zveze društev slovenskih filmskih ustvarjalcev

“Podatki kažejo, da podhranjeni s strategijo in brez resne vizije na AV področju dosegamo nadpovprečne kulturne in gospodarske rezultate. Samo vprašamo se lahko, kaj vse bi dosegli s sistematičnim pristopom?”

Matevž Luzar – Predsednik Društva slovenskih režiserjev in režiserk

“Mednarodni uspehi slovenskega filma v zadnjih letih dokazujejo, da prvič v zgodovini po najvišjih dosežkih posegajo talenti vseh generacij. Tudi zato je potrebno ta sektor sistematično in razvojno podpreti.”

Petra Vidmar – Predsednica Društva filmski producenti Slovenije

“Slovenska AV produkcija je neločljiv del evropskega kulturnega, kreativnega in gospodarskega prostora. Vlaganje v domačo AV industrijo je naložba v domačo kulturo, v domači talent in v našo skupno prihodnost.”

Nataša Bučar – Direktorica Slovenskega filmskega centra

“Slovenski AV sektor potrebuje močno osrednjo inštitucijo, ki je ustrezno podprta tako s človeškimi kot finančnimi viri. Samo z ustrezno podporo bomo lahko omogočali sistematičen razcvet tega področja, ki ustvarja visoko dodano vrednost.”

Sebastian Cavazza – Filmski in gledališki igralec

“Prepričan sem, da je z jasno vizijo in strategijo Slovenija leta 2030 lahko tako pomemben igralec evropske AV industrije, kot sta danes Danska in Islandija.”

Urška Djukić – Filmska režiserka

“Številne nagrade, ki jih domači ustvarjalci redno prejemamo v tujini, kažejo na to, da so tudi preko meja prepoznali velik potencial slovenske AV industrije.”

Naša vizija:

„Audiovizualna industrija v Sloveniji bo do leta 2030 postala gonilna sila slovenske kulture in pomemben steber slovenskega gospodarstva.“

Ključni strateški cilji in ukrepi za uresničitev vizije

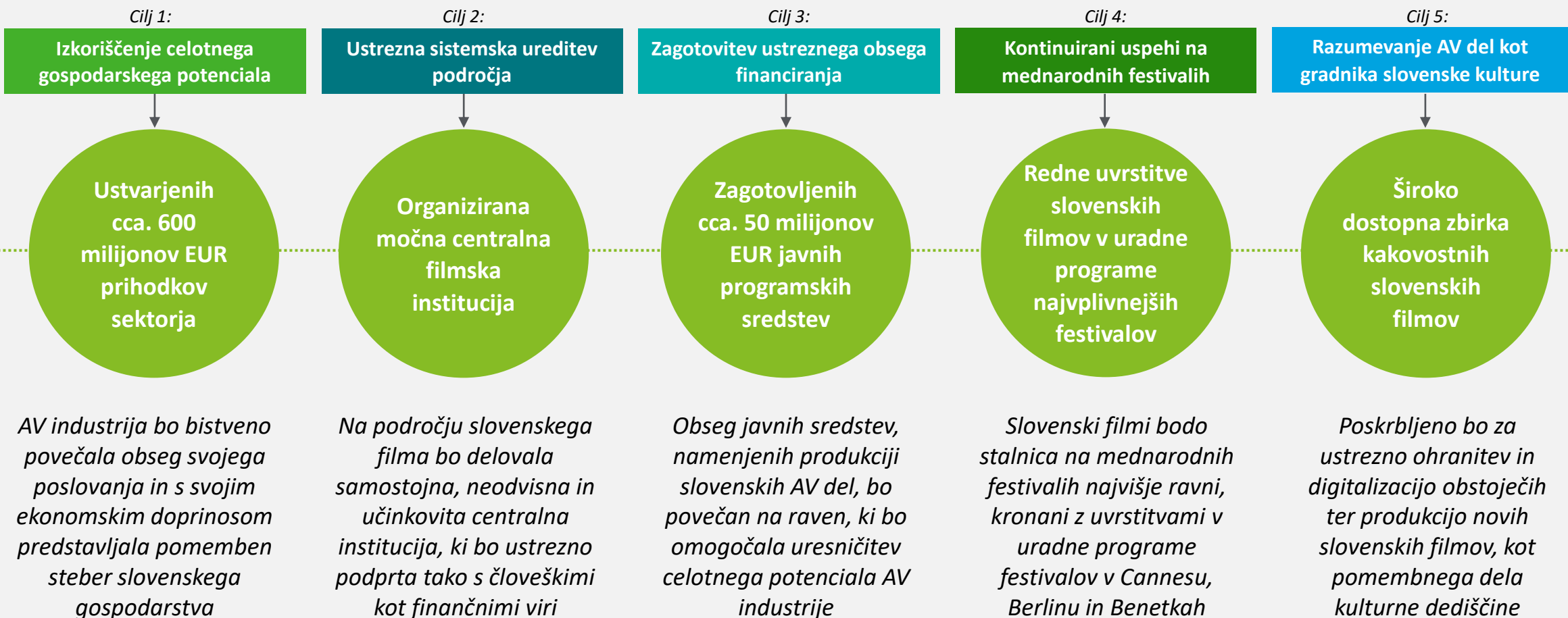
Za uresničitev vizije AV industrije v Sloveniji do leta 2030 smo zastavili petih ključnih strateških ciljev in za vsakega opredelili konkretne ukrepe in iniciative, ki bodo naslovili identificirane izzive in omejitve ter tako omogočili realizacijo nadaljnjega potenciala AV industrije.

Ključni strateški cilji AV industrije v Sloveniji do leta 2030	Izbrani ukrepi in iniciative za uresničitev ciljev
Cilj 1 Izkoriščenje celotnega gospodarskega potenciala	<ul style="list-style-type: none">✓ Sprejem sistemskih ukrepov za izboljšanje ključnih gospodarskih kazalnikov AV sektorja✓ Umestitev gospodarskega vidika AV industrije v pristojnost MGTŠ (vključno s SPIRIT in STO)✓ Okrepitev promocije Slovenije kot privlačne filmske destinacije
Cilj 2 Ustrezna sistemska ureditev področja	<ul style="list-style-type: none">✓ Zagotovitev delovanja močne centralne filmske institucije, ki bo samostojna in neodvisna✓ Sistemska ureditev AV industrije v enem krovnem zakonu✓ Sklenitev kolektivne pogodbe za samozaposlene in osebe v svobodnih poklicih
Cilj 3 Zagotovitev ustreznega obsega financiranja	<ul style="list-style-type: none">✓ Občutno povečanje javnih programskih sredstev, namenjenih produkciji AV del✓ Zagotovitev dodatnih izvenproračunskih sredstev (npr. s širšo implementacijo AVMS direktive)✓ Razširitev dopustnih namenov uporabe sredstev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij
Cilj 4 Kontinuirano doseganje uspehov AV del na mednarodnih festivalih najvišje ravni	<ul style="list-style-type: none">✓ Okrepitev kulturne diplomacije in mednarodnega povezovanja✓ Sprejem ukrepov za spodbujanje čezmejnih koprodukcij✓ Sprejem sistemskih ukrepov za razvijanje vrhunskih talentov
Cilj 5 Razumevanje AV del kot pomembnega gradnika slovenske kulture	<ul style="list-style-type: none">✓ Ciljno financiranje AV projektov s posebnim kulturnim pomenom (s poudarjeno vlogo RTV)✓ Sprejem ukrepov za ohranjanje in razvoj slovenske AV kulturne dediščine✓ Vključitev AV umetnosti v primarne in sekundarne ravni izobraževanja

Načrtovani rezultati iz naslova realizacije strateških ciljev

Z implementacijo ukrepov za uresničitev postavljenih ciljev bo AV industrija v Sloveniji lahko bolje izkoristila svoj potencial in dosegla ambiciozne načrtovane rezultate na ekonomskem ter ustvarjalnem področju.

Načrtovani rezultati, ki jih bo AV industrija dosegla z realizacijo zastavljenih strateških ciljev do leta 2030:

Sklepne ugotovitve

Ob upoštevanju izrazito ugodnega političnega položaja ima AV industrija v Sloveniji zgodovinsko priložnost, da pomembno okrepi svojo vlogo na gospodarskem in ustvarjalnem področju ter dodatno utrdi svoj položaj v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Gospodarski pomen

Eden ključnih izzivov AV industrije v Sloveniji je, da se med odločevalci in širšo javnostjo ozavešči, da **AV industrija ni le del kulturnega sektorja, temveč ima tudi močne ekonomske in fiskalne učinke – vlaganje v AV industrijo torej ni subvencija (ali socialna pomoč), temveč investicija.**

Vloga države

Tako predstavniki ZDSFU kot drugi pomembni deležniki AV industrije v Sloveniji z veseljem ugotavljamo, da **v trenutni vladi in med koalicijskimi partnerji obstaja širok konsenz o pomembnosti področja kulture za Slovenijo** (kar potrjuje npr. umestitev poglavja „Kulturna in ustvarjalna Slovenija“ v Koalicijski dogovor iz leta 2022). Še posebej nas veseli **javno poudarjen izrazito pozitiven odnos do kulture s strani predsednika vlade, dr. Roberta Goloba.**

Kulturni pomen

Poudarjanje pomembnosti ekonomskega vidika ne pomeni, da je dopustno zanemariti kulturni pomen AV industrije za Slovenijo, saj le-ta **ustvarja vizualne spomenike sodobnega časa**, ki so pomemben del slovenske kulturne dediščine, in s tem **bistvenega pomena za naše prihodnje generacije**. Pomen AV del je posebej izrazit v majhnih jezikovnih okoljih kot je Slovenija, kjer **vloga AV industrije presega zgolj ustvarjanje umetniških del**, saj se prek nje **ohranja, krepi in razvija slovenski jezik, kot enega ključnih gradnikov slovenskega naroda.**

Dr. Robert Golob, predsednik vlade Republike Slovenije:

„[Ž]elimo dati posebno mesto veljave naši kulturi, ker je ta tista, ki je zaslužna za to, da kot narod obstajamo.“

Govor predsednika vlade na državni proslavi ob dnevu samostojnosti in enotnosti, 2022

AV industrija v Sloveniji ima **zgodovinsko priložnost, da postavi vizijo in cilje ter predlaga izvedbo konkretnih iniciativ**, s katerimi bo okrepila svojo vlogo na gospodarskem in ustvarjalnem področju ter utrdila svoj položaj v slovenskem kulturnem prostoru. Zgodovinsko priložnost, ki je deležniki AV industrije ne želimo izpustiti iz rok – **z željo, da je iz rok ne bodo želeli spustiti niti vlada, koalicijski partnerji in ostali ključni odločevalci.**

Dodatek: Ključne metodološke predpostavke, omejitve dokumenta in sodelujoči pri pripravi dokumenta

Pri pripravi dokumenta smo uporabili določene metodološke predpostavke in naleteli na nekatere omejitve, ki lahko vplivajo na pravilnost ali natančnost podatkov ter drugih vsebin, ki so vključene v dokument.

Metodološke predpostavke

- Pri analizi podatkov AV industrij v Sloveniji in EU smo izbrali izrazito konzervativen pristop in se omejili na podatke iz standardne klasifikacije dejavnosti (SKD) J59.1 (Filmska in video dejavnost). Nekateri viri sicer obseg AV industrije opredeljujejo bistveno širše, saj vanjo štejeta celotni SKD J59 (Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi) in J60 (Radijska in televizijska dejavnost). Za namen priprave tega dokumenta in Strateškega načrta za razvoj avdiovizualne industrije v Sloveniji do leta 2030 po naši oceni taka široka opredelitev ni ustrezna. Izjemo pri tem predstavlja podatek o gibanju prihodkov AV industrije v EU, ki je povzet po analizi European Audiovisual Observatory, kjer sicer ni navedeno, katere SKD zajema, vendar iz primerjave s podatki iz Eurostat izhaja, da je obseg zajetih podatkov širši, kot le za SKD J59.1.
- Pri izbiri Sloveniji primerljivih držav za izvedbo primerjalne analize smo upoštevali ekonomske, geografske in kulturne dejavnike.

Omejitve

- Neusklajeni podatki na ravni javnih statistik (AJPES, SURS, Eurostat, European Audiovisual Observatory).
- Nepopolne časovne vrste javno dostopnih statističnih podatkov.
- Uporaba podatkov SKD ne zajema vseh gospodarskih subjektov, ki so dejavni v sektorju (to zlasti velja za samostojne ustvarjalce, npr. kulturno umetniški delavci).
- Določitev multiplikatorja na analizi sekundarnih virov (težava natančnosti).
- Različno pojmovanje AV industrije na ravni vira podatkov.

Sodelujoči pri pripravi dokumenta

- Poleg predstavnikov ZDSFU in njenih članov so pri pripravi dokumenta sodelovali tudi predstavniki AIPA, k.o. (Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije, k.o.) ter Slovenskega filmskega centra.